

2.

WIE MAAKT ER GEBRUIK VAN HET AANBOD?

TOT WELKE DOELGROEPEN RICHTEN DE HUIZEN VAN HET KIND ZICH?

Een Huis van het Kind heeft als opdracht **alle (aanstaande) gezinnen** te ondersteunen bij het opgroeien en de opvoeding van hun kind (0 tot 24 jaar). Tegelijk trachten ze door extra inspanningen maatschappelijk kwetsbare gezinnen te bereiken en te ondersteunen.

In de bevraging werd nagevraagd welke doelgroepen de Huizen van het Kind bereiken³ :

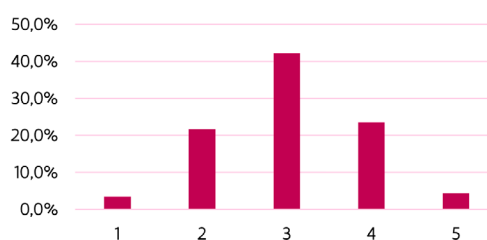
- *In welke mate bereiken jullie de doelgroep van alle (aanstaande) gezinnen met kinderen/jongeren? Score (1 tot 5) en een open veld.*
- *Welke specifieke doelgroep(en) bereiken jullie het meest?*
- *Hebben jullie een perinatale werking (ouders, tijdens en/of kort na zwangerschap)?*
- *Welke kinderen bereiken jullie vooral? (leeftijdscategorieën)*
- *In welke mate bereiken jullie kwetsbare gezinnen? Score (1 tot 5) en een open veld.*
- *In welke mate bereiken jullie gezinnen met een kind/jongere met een specifieke ondersteuningsbehoefte? Score 1 tot 5 en een open veld.*

Bereik beoogde doelgroep

Net geen derde van de Huizen van het Kind geeft aan dat zij de beoogde doelgroep goed bereiken (score 4 of 5, 29,3%). 44,2% geeft een score 3 en meer dan een vierde van de Huizen van het Kind geeft aan de beoogde doelgroep niet of bijna niet te bereiken (score 1 of 2, 26,5%). **De Huizen geven dus aan zeker niet iedereen te bereiken en zijn kritisch ten aanzien van hun bereik.**

Het hebben van een fysieke plek beïnvloedt het bereik in positieve zin. Bij Huizen van het Kind met één of meerdere fysieke locaties hebben, ligt de score 4 en 5 tot 10% hoger dan bij de Huizen zonder fysieke locatie.

Mate van bereik doelgroep van alle (aanstaande) gezinnen met kinderen/jongeren

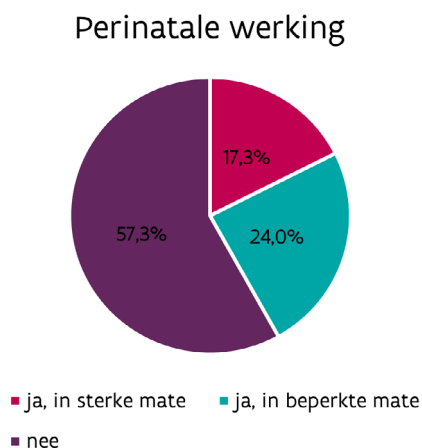
Op de vraag "Welke specifieke doelgroep(en) bereiken jullie het meest?" komen heel uiteenlopende antwoorden. Van 'vooral modale Nederlandstalige gezinnen' tot net 'vooral maatschappelijk kwetsbare gezinnen'. Ook 'een mix van culturen' komt een aantal keren terug. 'Vooral mama's' wordt ook een enkele keer aangegeven. Een aantal Huizen geeft mee dat vaders minder makkelijk bereikt worden.

³ Opgroeien legt de Huizen van het Kind geen registratiesysteem op. De antwoorden zijn dus veeleer een eigen inschatting, al dan niet gebaseerd op een eigen registratiesysteem. De aanbodsvormen PGO houden dit wel bij via een jaarlijkse rapportage.

Heel wat Huizen van het Kind geven aan dat zij vooral gezinnen met jonge kinderen (0 tot 3 jaar of 0 tot 6 jaar) bereiken. Ook gezinnen met kinderen uit de lagere school, is een vaak vermelde doelgroep. Uit deze antwoorden komt ook duidelijk naar voor dat de focus van de kernpartners het bereik van specifieke doelgroepen sterk mee bepaalt.

Traditioneel zijn er meer diensten PGO voor ouders met jonge kinderen. Een sterke samenwerking met de jeugddienst zorgt er bijvoorbeeld voor dat ook tieners worden bereikt. Een sterke samenwerking met de sociale dienst of OCMW zorgt dan weer voor een goed bereik van maatschappelijk kwetsbare gezinnen.

17,3% van de Huizen van het Kind geeft aan een sterke perinatale werking te hebben. 24% heeft dit in beperkte mate. De meerderheid van de Huizen van het Kind (57,3%) heeft op dit moment **geen specifieke perinatale werking**³.

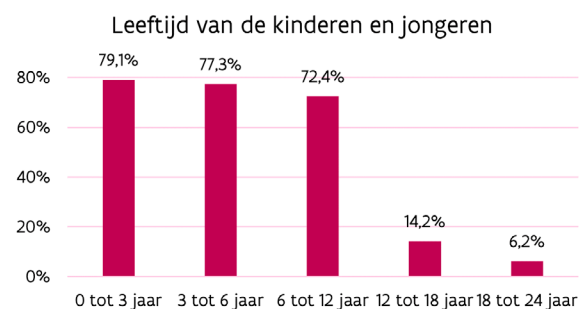
Als we echter de kwalitatieve antwoorden van de Huizen van het Kind bekijken, geven heel wat Huizen aan dat ze ook zwangeren bereiken. Het is niet omdat een Huis van het Kind geen specifieke perinatale werking heeft, dat zij zwangeren en hun gezin niet bereiken.

Opvallend hierbij is dat in de **intergemeentelijke Huizen van het Kind** vaker een perinatale werking is: 32,1% in sterke mate en 35,7% in beperkte mate. Dit ligt hoger dan het gemiddelde.

Leeftijd van de kinderen en jongeren

Een uitgesproken meerderheid van de Huizen van het Kind bereikt **vooral kinderen tussen 0 tot 12 jaar**. Deze resultaten zijn te linken met het feit dat het aanbod preventieve gezinsondersteuning zich vooral ook deze doelgroep richt. Hoe jonger de leeftijd, hoe groter het bereik: 79,1% geeft aan vooral kinderen tussen 0 en 3 jaar te bereiken.

Naarmate de kinderen ouder worden, daalt het bereik: slechts 14,2% van de Huizen van het Kind geeft aan kinderen tussen 12 en 18 jaar te bereiken. Jongeren tussen 18 en 24 jaar worden bijna niet bereikt.

Belangrijk hierbij is te vermelden dat de manier van vraagstelling de nodige voorzichtigheid vraagt naar interpretatie. Er werd gevraagd welke leeftijd 'vooral' bereikt wordt. Er konden meerdere antwoorden gegeven worden. Als bepaalde leeftijden niet aangekruist werden door Huizen van het Kind, wil dat dus niet noodzakelijk zeggen dat die helemaal niet bereikt worden.

Bovendien kunnen we door de manier van bevragen niets zeggen over welke ouders vooral bereikt worden, als het gaat over de leeftijd van

³ In de bevraging is er geen onderscheid gemaakt tussen een prenatale of perinatale werking. In de praktijk blijkt dat perinataal aanbod ruim geïnterpreteerd wordt, gaande van de periode zowel tijdens als net na de zwangerschap.

hun kinderen.

In 2016 zagen we qua bereik leeftijdscategorieën gelijkaardige antwoorden. Ook toen lag het zwaartepunt op ouders met en kinderen van de **leeftijd van nul tot twaalf jaar**. Toen werd het onderscheid wel gemaakt tussen kinderen zelf en ouders van kinderen met verschillende leeftijden.

In 2016 gaf 70,5% aan zich naar **kinderen tussen 12 en 18 jaar** te richten. In de recente bevraging ligt het percentage bereik van ouders met jongeren een heel **stuk lager**. Dit komt deels door de vraagstelling, maar tekent mogelijk een

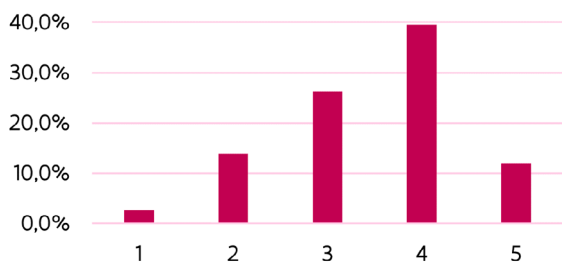
trend af waarbij er meer naar het jeugd(welzijns) werk en OverKop-netwerken wordt gekeken voor die doelgroep. Één Huis suggereert dat mogelijks problemen van tieners minder bespreekbaar zijn voor ouders.

Specifieke doelgroepen

Het **bereik van kwetsbare gezinnen** is heel **wisselend**. Meer dan de helft van de Huizen scoort hoog: 54,7% geeft een score van groot (4) of redelijk groot (5). Toch scoort meer dan 1 op 6 Huizen (17,5%) erg laag (score 1 en 2) op deze vraag. Mogelijks zijn de Huizen kritisch ten aanzien van hun werking. Toch hebben alle Huizen van het Kind een belangrijke opdracht in het bereiken van deze doelgroep en is hier nog groeimarge.

Bereik kwetsbare gezinnen

Opnieuw beïnvloedt het hebben van een fysieke locatie het bereik in positieve zin. Bij Huizen van het Kind met één of meerdere fysieke locaties, ligt de score 4 en 5 duidelijk hoger (58,3% ten opzichte van 50,6% in Huizen zonder fysieke locatie).

In de kwalitatieve data zien we dat vooral dat groepen ouders met een migratieachtergrond, anderstaligen en gezinnen in armoede genoemd worden als 'kwetsbare gezinnen'. Uitdagingen die geformuleerd worden bij heel wat Huizen van het Kind zijn **het realiseren van een sociale mix**, waarbij zowel kwetsbare als niet kwetsbare gezinnen bereikt worden. In de bevraging komt meermaals naar voor dat het zoeken naar **evenwicht tussen specifieke acties voor bepaalde doelgroepen en universele dienstverlening** een continue uitdaging is. De uitdaging is om **op maat te werken**

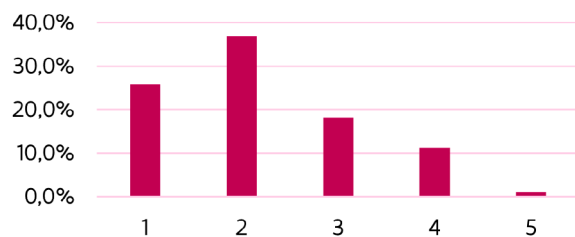
van verschillende doelgroepen zonder te beperken tot categoriaal aanbod. Hoe kunnen ze groepsactiviteiten en ontmoeting organiseren die toegankelijk zijn voor een divers publiek?

Sommige Huizen van het Kind geven aan dat het een uitdaging is om binnen de groep kwetsbare gezinnen zowel gezinnen met als gezinnen zonder migratieachtergrond aan te spreken en te bereiken.

De mate van bereik van **gezinnen met kinderen/jongeren met specifieke zorgbehoefte** ligt **laag**. Slechts 13,0% van de Huizen van het Kind geeft aan deze doelgroep goed te bereiken (score 4 of 5).

Meer dan een kwart zegt deze doelgroep zelfs helemaal niet te bereiken (score 1). Meestal komt daarbij de vraag vanuit het gezin zelf, en gaat het over kinderen met gedrags- en emotionele problemen. Bijvoorbeeld opvoedingsvragen rond ADHD, huiswerkbegeleiding kinderen met autisme...).

Bereik gezinnen met kinderen met een specifieke zorgbehoefte

De vragen van gezinnen worden veelal doorverwezen of men heeft het gevoel dat deze gezinnen wel elders geholpen worden. Men geeft aan dat men door een gebrek aan expertise over specifieke ondersteuningsbehoeften, deze gezinnen onvoldoende kan ondersteunen. Het ontwikkelen van een inclusieve kijk en samenwerking met organisaties die deze

doelgroep wel goed bereiken, biedt kansen om de Huizen van het Kind ook voor deze gezinnen toegankelijk te maken.

Bij de hogere scores lees je enkele interessante antwoorden: *"We hebben niet de expertise op dat terrein, maar zijn gewoon toegankelijk voor iedereen."* Huizen die actiever aan de slag gaan met deze doelgroep, doen dit meestal naar aanleiding van een connectie met de buitenschoolse opvang. Daar zijn heel wat kinderen met een specifieke ondersteuningsbehoefte aanwezig en ervaren ze inclusieve opvang als een uitdaging. Bovendien komen heel wat vragen vanuit onderwijs (ouders zelf, zorgleerkrachten, het buitengewoon onderwijs) of vragen naar vakantieopvang bij de Huizen terecht.

Er zijn interessante praktijken van samenwerking met de Centra Inclusieve Kinderopvang, Magenta, VAPH-zorgaanbieders. Een enkel Huis ambieert ook ontmoeting of een oudercafé tussen ouders met kinderen met autisme.

PARTICIPATIE

Een van de **werkingsprincipes** van de Huizen van het Kind is 'participatief werken'. Er wordt verwacht dat kinderen, ouders, de buurt, vrijwilligers,... inspraak hebben in hoe het Huis van het Kind is uitgebouwd en hoe de werking is vorm gegeven en verloopt.

Het decreet van 29 november 2013 (Art. 11) omschrijft de participatieopdracht als volgt:

'Op het niveau van de organisatie van het aanbod, beoogt de Vlaamse Gemeenschap met de oprichting van Huizen van het Kind de totstandkoming van een geïntegreerd aanbod preventieve gezinsondersteuning

dat afgestemd is op de lokale noden en behoeften. Daarvoor voorzien de Huizen van het Kind in participatie voor gebruikers.'

Participatie is een begrip dat vele ladingen dekt. Gebruikers (zowel volwassenen als kinderen en jongeren) moeten **'mee mogen, willen en kunnen doen'** met de veelheid aan processen en activiteiten die zich in de samenleving afspelen. Daarnaast hebben mensen het recht om **mee de lijnen uit te zetten** van zaken die op hun leefsituatie en -gemeenschap betrekking hebben en hier in mee te beslissen.

Door ouders, maar ook kinderen en jongeren en ook medewerkers en vrijwilligers een stem te geven in het aanbod en de manier van werken in een Huis van het Kind, zorg je onder meer voor **een grotere betrokkenheid en een aanbod dat meer op maat is.**

Om zicht te krijgen op hoe op dit moment wordt ingezet op participatie, werden hier verschillende vragen over gesteld. Daarnaast werd specifiek gepeild naar het werken met vrijwilligers en de mate waarin zij inspraak hebben.

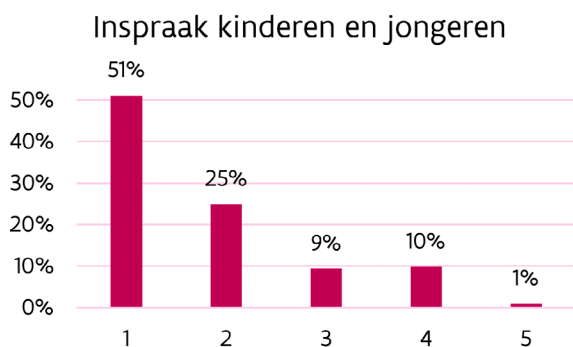
- In welke mate hebben kinderen/jongeren reëel inspraak in de uitbouw en/of in de werking van jullie Huis van het Kind? Score 1 tot 5 en een open veld.
- In welke mate hebben ouders reëel inspraak in de uitbouw en/of in de werking van jullie Huis van het Kind? Score 1 tot 5 en een open veld.
- In welke mate heeft de buurt (bewoners, verenigingen en organisaties) reëel inspraak in de uitbouw en/of in de werking van jullie Huis van het Kind? Score 1 tot 5 en een open veld.
- Werken jullie met vrijwilligers? Ja / nee
- Beschrijf beknopt welke rol de vrijwilligers opnemen in jullie Huis van het Kind?

- In welke mate hebben de vrijwilligers reëel inspraak in de uitbouw en/of in de werking van jullie Huis van het Kind? Score 1 tot 5 en een open veld.

Inspraak kinderen, jongeren, gezinnen en buurt

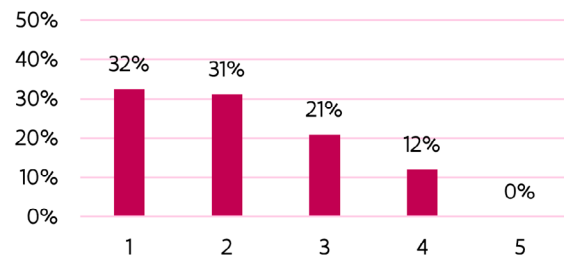
Als we kijken naar de mate van reële inspraak van kinderen/jongeren, ouders en de buurt, zien we dat de meerderheid van de Huizen van het Kind aangeeft dat er **geen tot weinig inspraak** is op dit moment.

Drie vierde van de Huizen geeft aan dat er **geen tot heel beperkt inspraak is van kinderen/jongeren** (score 1 en 2). Slechts 24 Huizen van het Kind scoren zichzelf hierop hoog. Algemeen wordt de inspraak vaak onrechtstreeks georganiseerd via bestaande adviesorganen, bijvoorbeeld via de jeugdraad, schoolraad ...

De **inspraak van ouders** is op dit moment iets meer uitgebouwd, al liggen ook hier de percentages **laag**. Slechts 12,4% geeft aan dat er redelijk veel (score 4) inspraak van ouders is. Een ruime (twee derde) meerderheid scoort opnieuw slechts 1 of 2 wat geen tot heel beperkt inspraak betekent.

Inspraak ouders

Als we bekijken hoe de inspraak van kinderen/jongeren en ouders vorm krijgt, is dit vaak **onrechtstreeks** via al bestaande adviesorganen (jeugdraad, schoolraad,...). Dit is een sterke eerste stap in het vorm geven van participatie.

Daarnaast geven sommige Huizen aan dat ze werken met bevestigingen of tevredenheidsmetingen, in diverse vormen (gekoppeld aan een activiteit, ontmoetingsgroep, interviews, oudercomité, facebookpoll ...). Een vaste methodiek zien we niet terugkeren. Uit heel wat antwoorden blijkt dat de **visie op participatie** redelijk eng wordt ingevuld, bijvoorbeeld enkel focus op de al bereikte doelgroep. Er wordt niet gerefereerd naar specifieke tools.

Een aantal **moie voorbeelden** illustreren hoe participatie vorm kan krijgen in het Huis van het Kind of breder in de gemeente:

Er wordt sterk ingezet op participatie en betrokkenheid zowel van kinderen (via kindergemeenteraad, kindvriendelijke gemeente) als van ouders (via de ouderraden basisscholen).

Er wordt hard ingezet op inspraak van kinderen en jongeren (kindergemeenteraad, jeugdraad, er wordt bij elke activiteit bekeken hoe er inspraak kan zijn), bevestigingen in scholen en op kinderkampen.

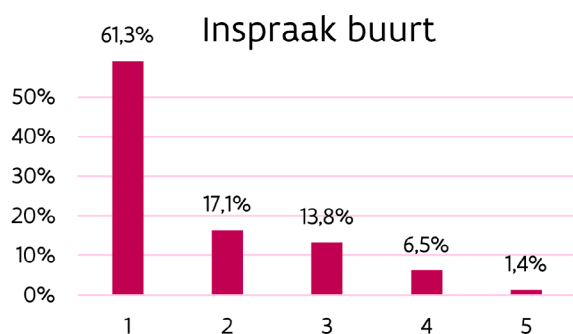
Er wordt veel in dialoog gegaan met ouders op bijeenkomsten en activiteiten.

Bevestiging bij 6-12 jarigen, ideeënbuysje, bevestiging op informele manier en projecten 'buurten op de koffie'.

Een aantal Huizen van het Kind geven aan dat het **label kindvriendelijke gemeente** zorgde voor een meer structurele aanpak van een nodenbevestiging bij de doelgroep volgens een opgelegde participatieve methodiek. Hier liggen kansen om de Huizen van het Kind en Kindvriendelijke stad/gemeente nog meer te verbinden.

Redenen waarom er niet of weinig wordt ingezet op participatie van kinderen/jongeren, ouders en buurt, zijn divers.

Als er meer ruimte komt voor het uitbouwen van het Huis van het Kind dan zou het inzetten op participatie het eerste zijn dat we willen aanpakken.

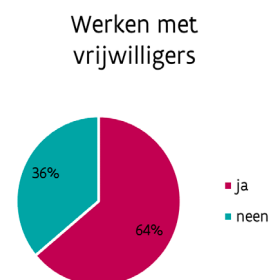
Als we de resultaten voor de **inspraak van de buurt** bekijken, zien we de **laagste percentages**. 61,3% geeft aan dat er geen inspraak van de buurt is (score 1). Slechts 7,9% geeft aan dat er redelijk veel (score 4) of veel (score 5) inspraak van de buurt is.

Een interessant cijfer van 2016 is het percentage Huizen van het Kind dat stappen heeft gezet inzake het betrekken van de burger of gebruikersparticipatie. Toen gaf 34,5% aan dat men daarin stappen had gezet. Ook gaf vier op de tien Huizen aan dat gezinnen, ouders, kinderen of jongeren mede-actor zijn om aanbod te organiseren in het Huize en/of plannen had om hen te betrekken.

De vraagstelling is helemaal anders dan in 2022, waardoor vergelijken moeilijk is. Er is een groot verschil tussen 'plannen hebben over participatie' en 'reële inspraak hebben'. Toch kunnen we zeggen dat zowel in 2016 als in 2022 **slechts een minderheid van de Huizen van het Kind aan de slag is met participatie**.

Vrijwilligers

64,0% van de Huizen van het Kind geeft aan met vrijwilligers te werken. Dat is bijna 2 op 3. Op zich is dit een eerder laag cijfer, gezien elk consultatiebureau werkt met vrijwilligers en ook spel- en ontmoeting, ruilwinkels, huiswerkbegeleiding ... vaak vorm krijgen door medewerking van vrijwilligers.

De Huizen van het Kind die weinig of niet met vrijwilligers werken, geven onder andere als reden dat ze moeilijk vrijwilligers vinden. Ook de coronacrisis had voor sommigen een impact op het vinden van vrijwilligers.

We hebben pogingen ondernomen om vrijwilligers aan te trekken maar zonder resultaat.

Vrijwilligers hebben **meer inspraak** dan kinderen, jongeren en ouders. Van de Huizen die werken met vrijwilligers, geeft 38,3% aan dat vrijwilligers veel (score 4 en 5) inspraak hebben. Tegelijk zegt 36,0% geen inspraak (score 1) of weinig inspraak (score 2) te geven aan vrijwilligers.

De vraag "Beschrijf beknopt hoe vrijwilligers inspraak hebben in jullie Huis van het Kind", wordt heel divers beantwoord:

Er is een buddywerking met vrijwilligers die dit én de babytheek in handen nemen.

Vooraf binnen de werking van het consultatiebureau hebben ze doorgaans meer inspraak, zoals in volgende citaten duidelijk wordt:

Vrijwilligers hebben vaak enkel inspraak over de specifieke activiteit waar ze actief in betrokken zijn, maar niet ruimer

In de consultatiebureaus zijn vrijwilligers heer en meester, in de HvhK hebben ze geen inspraak.

In de praktijk vandaag staan vrijwilligers van het consultatiebureau momenteel vaak los van de brede werking van een Huis van het Kind. In sommige Huizen van het Kind doen ze de oefening om te evolueren van een 'consultatiebureau-vrijwilliger' naar een 'Huis van het Kind -vrijwilliger'.

Redenen waarom participatief werken met vrijwilligers niet of moeilijk lukt, zijn divers. Het vraagt tijd om vrijwilligers, met diverse en soms kwetsbare profielen, goed te omkaderen. Er is niet altijd het mandaat of de tijd om een geïntegreerd vrijwilligersbeleid te realiseren.

In 2016 zette ruim een derde (38,2%) van de huizen in op het stimuleren, ondersteunen of betrekken van vrijwilligers. In 2022 geeft 64,0% aan met vrijwilligers te werken. 38,3% zegt dat zij veel of redelijk veel inspraak hebben. We zouden hieruit kunnen concluderen dat het werken met vrijwilligers de voorbije jaren is toegenomen binnen de Huizen van het Kind. Maar gezien de andere manier van vraagstelling, kunnen we hier geen conclusies uit trekken.

TOEGANKELIJKHEID

Als een Huis van het Kind de brede, diverse doelgroep van gezinnen en kinderen wil bereiken, moet het toegankelijk zijn. In het onderdeel 'toegankelijkheid' van de bevraging werden twee aspecten van toegankelijkheid bevraged: enerzijds de samenwerking met toeladers en anderzijds het hebben van een fysieke locatie en een niet-fysiek aanspreekpunt.

- In welke mate werken jullie als Huis van het Kind samen met (potentiële) toeleiders? Score van 1 tot 5 en een open veld.
- Heeft het Huis van het Kind één of meer fysieke locaties waar gezinnen terecht kunnen?
- Heeft het Huis van het Kind een niet-fysiek aanspreekpunt (online, telefonisch ...)?

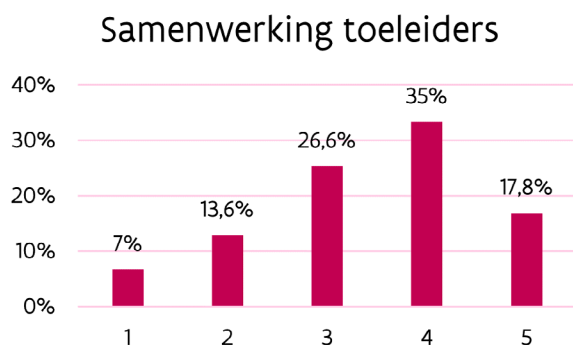
Samenwerking (potentiële) toeleiders

De meeste Huizen van het Kind geven aan dat zij een goede (35%) tot nauwe (17,8%) samenwerking hebben met toeleiders. Slechts 7% geeft aan 'geen samenwerking' te hebben.

Op de open vraag rond **de samenwerking met toeleiders**, wordt heel wisselend geantwoord.

Partners en actoren die vaakst genoemd worden zijn: Kind en Gezin, het consultatiebureau, scholen, vroedvrouwen, OCMW/Sociale dienst, kinderopvang, Lokaal Loket Kinderopvang, buitenschoolse opvang, Centrum voor Leerlingenbegeleiding (CLB), CAW, brugfiguren, armoedevereniging, jeugddienst, buurtwerkers, mutualiteiten, vrijwilligers, de bibliotheek en het Jongeren Advies Centrum (JAC).

Een aantal Huizen geven expliciet mee dat dit breder gaat dan het kernpartnerschap, bij anderen gaat het net vooral over kernpartners.

Er worden heel wat factoren omschreven die **bijdragen tot een goede (wederzijdse) toeleiding**:

- Als verschillende partners eenzelfde **fysieke plek delen**. Voldoende fysieke aanwezigheid, bijvoorbeeld met vaste 'zitdagen' of fysiek onthaal, sluit hierbij aan.
- Een aantal Huizen van het Kind vermelden het belang van zowel **formele als informele contacten** met partners. Dit kan bijvoorbeeld gaan over het organiseren van gezamenlijke activiteiten.
- Goede **communicatiekanalen** zoals folders, websites, nieuwsbrieven,... helpen om elkaar te kennen en gericht te kunnen toeleiden.
- Actief inzetten op **bekendmaking van Huis van het Kind** bij diverse partners door oa fysiek op bezoek te gaan, rondleidingen te geven,...
- **Outreaching aanwezig zijn** op verschillende plaatsen, bij partners en bij diverse activiteiten.
- Een sterk en voldoende frequent **structureel overleg** tussen partners.

Er wordt vaak vermeld dat de **coördinator** een belangrijke rol heeft in het versterken van toeleiding. Ook de positie van de coördinator speelt daarin een rol (bv de eigen linken met gemeentelijke diensten).

Tegelijk zijn er ook nog **drempels** om goed te kunnen toeleiden naar elkaar:

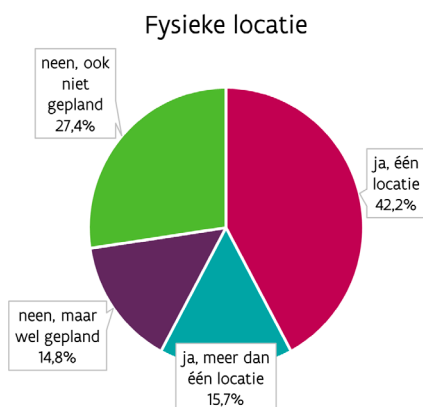
- Het te weinig of niet kennen van elkaar en elkaars werking.

- Overlegstructuren die na de coronajaren opnieuw moeten opgestart worden.
- Te weinig personeel en mogelijkheden in Huis van het Kind om dit uit te bouwen.
- Lange wachtlijsten waardoor soms geen antwoord kan gegeven worden aan gezinnen en ze hun verhaal heel vaak opnieuw moeten vertellen.

Fysieke locatie

58% van de Huizen van het Kind geven aan **één of meerdere fysieke locaties** te hebben.

Bij diegenen die momenteel geen fysieke plek hebben, plant 14,8% in de toekomst de uitbouw ervan (deze ambitie wordt ook bevestigd in hun open antwoorden). Ondanks dat hierrond geen regelgevende verplichting is, noch een financiële incentive, ligt dit percentage erg hoog. 27,4% geeft aan geen fysieke locatie te hebben en dit ook niet te plannen.

Bij de **intergemeentelijke Huizen van het Kind** zijn vaker meerdere fysieke locaties, namelijk bij 39,7% tegenover 15,7% van de gemeentelijke Huizen. Daarnaast hebben zij vaker één of meerdere fysieke locaties dan niet intergemeentelijke Huizen van het Kind, namelijk 65,5% van de intergemeentelijke Huizen tegenover 58% van de gemeentelijke Huizen.

Ook in 2016 gaf ongeveer 6 op de 10 Huizen van het Kind aan een fysieke locatie te hebben. Ondanks de stijging van het aantal Huizen van het Kind, blijft de verhouding tussen Huizen met en zonder fysieke plek dus gelijk.

De percentages hangen nauw samen met hoe het fysiek 'Huis van het Kind' en het netwerk wordt **gedefinieerd**. Is het een samenwerkingsverband? Of is het een geheel van aanbod dat partners bieden aan gezinnen, kinderen en ouders?

Is een **fysieke locatie** elke mogelijke plek waar ouders terecht kunnen, van een kinderopvang, groepswerking, individueel gesprek tot een ouderavond op school? Of gaat het over een 'stenen Huis van het Kind' waar sterk onthaal is uitgebouwd, gekoppeld aan het consultatiebureau en andere basiswerkingen zoals ontmoeting, individuele ondersteuning ... ? Ben je een fysieke locatie Huis van het Kind als je een naambord van 'Huis van het Kind' aan je muur hebt?

Deze diverse interpretaties komen duidelijk naar voor in het vrije veld bij deze vraag. Sommige Huizen van het Kind maken een onderscheid tussen het hebben van een fysieke locatie en het outreachend werken op andere locaties zoals scholen of bepaalde wijken.

Huizen van het Kind geven heel wat extra info over hun 'fysieke locatie', wat zicht geeft op de diverse betekenissen en uitwerkingen:

- Eerder een **loket-achtige invulling**, bijvoorbeeld: *enkel een loket in het gemeentehuis / enkel een zitdag in het sociaal huis of gemeentehuis / Huis van het Kind is enkel op afspraak. Er is geen vrije toegang, wat*

jammer is. / Fysiek huis = jeugddienst; Onze fysieke locaties zijn nu vooral administratieve plekken, het zou ook goed zijn als er echt iets te beleven valt voor gezinnen.

- De **naam of vlag van het Huis van het Kind** wordt niet overal actief gebruikt, bijvoorbeeld: *Er wordt soms gekozen voor een lokale naam voor het fysieke Huis van het Kind, en niet voor 'Huis van het Kind'. / De fysieke locaties vervullen wel die functie maar hebben niet de benaming 'Huis van het Kind'. / Er zijn 4 antenepunten (jeugddienst, K&G, sociaal huis en een Kinderopvang).*

Ook de **toegankelijkheid** van het Huis speelt een grote rol:

- *De ruilwinkel bevindt zich in het Huis van het Kind en is de ingang van het Huis van het Kind wat zeer laagdrempelig werkt. Zowel modale gezinnen die vanuit ecologisch standpunt naar de ruilwinkel komen als kwetsbare gezinnen vinden zo gemakkelijk de weg.*
- *Er is elke week een fysiek onthaalmoment waar mensen kunnen binnenkomen. Dit wordt bemand door partners (in een roulatiesysteem).*
- *Er is 1 fysieke locatie van het Huis. Maar er kan ook op andere locaties afgesproken worden (bv in gemeentehuis) maar ook outreachend via huisbezoeken. Huis van het Kind is ook aanwezig op evenementen.*
- *1 fysiek Huis van het Kind wordt gepromoot, wel flexibiliteit om op verplaatsing dingen aan te bieden of te organiseren (oa OCMW, deelgemeenten ...).*

Het realiseren van het Huis gebeurt in

partnerschap:

- *Huis van het Kind heeft 1 fysieke locatie, maar alle partners hebben raamstickers om zich bekend te maken als partner van het HVHK (= mooi voorbeeld om netwerk in beeld te brengen).*
- *Geen zitdag en geen telefonische permanentie op dit moment. Idee is om niet enkel te kijken in een aparte ruimte, maar te integreren in een ander aanbod. Zo kan je mensen beter bereiken. Profilering is en blijft moeilijk verhaal.*
- *Er wordt in het lokaal Huis van het Kind een zitdag door eerstelijnspsycholoog gehouden, een zitdag voor groeipakket, waardoor steeds meer herkenning.*

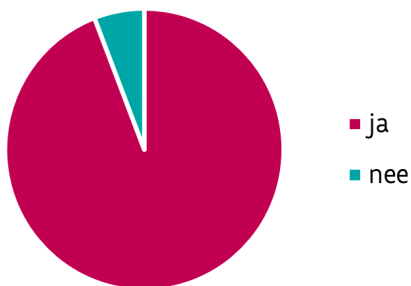
Een aantal Huizen van het Kind geven mee dat er vanuit het lokaal bestuur **geen draagvlak** is voor de uitbouw van een fysiek Huis van het Kind. Men wil zich hier niet op profileren, heeft weerstand ten opzichte van het concept of ziet Huis van het Kind als onderdeel van het Sociaal Huis of Welzijnshuis of Vrijtijdscentrum en niet als iets afzonderlijks. Sommigen werken nieuwe ideeën uit, bijvoorbeeld een mobiele kar voorzien om het fysiek zichtbaarder te maken, die dan niet weerhouden worden.

In 2016 werden gelijkaardige argumenten aangehaald waardoor een fysieke plek niet mogelijk bleek: gebrek aan financiële middelen, ruimteproblemen, een te uitgestrekt werkingsgebied ...

Niet-fysiek aanspreekpunt

Bijna alle Huizen van het Kind hebben een niet-fysiek aanspreekpunt, zoals een telefoonnummer, e-mailadres of een website. Slechts 5,8% van de Huizen van het Kind (n= 13) heeft dit nog steeds niet. Dit is verrassend, aangezien dit een essentiële verwachting is ten aanzien van elk Huis van het Kind.

Niet-fysiek aanspreekpunt

De Huizen van het Kind gaven in de bevraging nog bijkomende informatie over wat hun 'niet-fysiek aanspreekpunt' concreet inhoudt:

- *Telefonisch, mail, website, nieuwsbrief, afspraak maken, facebook met chatfunctie, WhatsApp.*
- *Enkel een e-mailadres.*
- *Een algemeen nummer, maar er is niet altijd iemand die kan opnemen.*
- *Chatfunctie is geprobeerd, maar is na een tijd terug stopgezet: werkte onvoldoende voor de ouders.*
- *Er is een vermelding van het Huis van het Kind op de gemeentelijke website mét een aanvraagformulier, telefoonnummer en mailadres.*

Van die 13 Huizen van het Kind die **geen fysiek aanspreekpunt** hebben, zijn er 5 die

één fysieke locatie hebben en 2 meer dan één fysieke locatie. Er zijn dus 6 Huizen die noch een fysiek huis plannen, noch een niet-fysiek aanspreekpunt hebben. Daar is het onduidelijk hoe de communicatie naar en toegankelijkheid voor gezinnen op dit moment gebeurt. Slechts één van de 13 Huizen van het Kind zonder niet-fysiek aanspreekpunt is intergemeentelijk.

CONCLUSIE: WIE MAAKT ER GEBRUIK VAN HET AANBOD HUIS VAN HET KIND?

Er is een **enorme diversiteit** tussen de Huizen van het Kind op vlak van **bereikte doelgroep(en)**, en dit zowel op vlak van leeftijd als op vlak van specifieke doelgroepen.

Het merendeel van de Huizen houdt **een breed bereik voor ogen**, maar het is een grote uitdaging om dit effectief te realiseren. Sommigen bereiken ouders al van tijdens de zwangerschap, anderen minder. Het bereik van kwetsbare gezinnen is heel wisselend. 54,7% geeft een score van 4 of 5 (groot of redelijk groot bereik). Sommige Huizen van het Kind bereiken vooral ouders met een migratieachtergrond, anderen weer niet. Men worstelt met het creëren van een voldoende sociale mix in hun bereik. De mate van bereik van gezinnen met kinderen/jongeren met specifieke zorgbehoefte ligt laag. Slechts 13,0% van de Huizen van het Kind geeft aan deze doelgroep goed te bereiken (score 4 of 5).

Vaak zorgen de sterke lokale partnerschappen voor het aanbod en ondersteuning, waaruit het bereik voortvloeit. Partnerschappen met bijvoorbeeld bovenlokale partners, kunnen het

bereik van specifieke doelgroepen, zoals kinderen met specifieke zorgbehoefte, vergroten.

De meeste Huizen bereiken gezinnen met kinderen tussen 0 en 12 jaar. Er zijn enkele Huizen van het Kind die net wel jongeren van 12 tot 18 jaar bereiken, bijvoorbeeld omdat ze een sterke partner hebben in het jeugdwerk. Dit vormt een minderheid.

Als we kijken naar de mate van reële **inspraak** van kinderen/jongeren, ouders en de buurt, zien we dat de meerderheid van de Huizen van het Kind aangeeft dat er geen tot weinig inspraak is op dit moment. Van structurele participatie in de werking van de Huizen van het Kind zelf is amper sprake. Wel wordt de link soms gemaakt met bestaande structuren zoals de Jeugdraad of Ouderraad. Het werken met tevredenheidsmetingen (na afloop van een activiteit) wordt het meest gegeven als voorbeeld van een concrete toepassing. We kunnen concluderen dat het thema participatie voor heel wat Huizen van het Kind nog een grote uitdaging is. Inspraak van de buurt is hierbij de grootste uitdaging.

De meeste Huizen van het Kind werken met **vrijwilligers** (64,0%). De manier waarop verschilt van Huis tot Huis. Verschillende Huizen van het Kind geven aan te willen evolueren naar 'Huis van het Kind-vrijwilligers' in plaats van 'consultatiebureauvrijwilligers'. Er zijn heel wat mooie praktijken van vrijwilligerswerking. Tegelijk geven een deel Huizen aan dat vrijwilligers vinden en/of kwaliteitsvol ondersteunen een uitdaging is.

De helft van de Huizen van het Kind geven aan dat zij een goede (35%) tot nauwe (17,8%) samenwerking hebben met **toeleiders**. Het

antwoord dat de Huizen geven, hangt af van de interpretatie die ze geven aan 'toeleiders'. Heel wat actoren waar vaakst (wederzijds) naar toegeleid wordt, zijn ook partners (zie hoofdstuk: wat biedt het Huis van het Kind?). Daarnaast formuleren de Huizen een heel aantal hefboomen en drempels voor een kwaliteitsvolle toeleiding.

De meerderheid van de Huizen van het Kind geven aan te beschikken over minstens één **fysieke locatie** (58%). De manier waarop men dit interpreteert en vormgeeft, is enorm divers: een loket in het gemeentehuis, een campus waar divers aanbod voor kinderen en gezinnen is samengebracht, antennepunten ... Een aantal Huizen geven aan dat er plannen zijn voor een verdere uitbouw van een fysiek Huis of campus waar verschillende diensten samen komen. Anderen geven aan dat er weinig of geen draagvlak is om dit verder uit te bouwen.

Een aantal Huizen van het Kind kiest niet voor een fysieke locatie. We zien geen evolutie tussen 2016 en 2022 in het aantal Huizen van het Kind met fysieke locatie(s).

De meerderheid van de Huizen van het Kind heeft een **niet-fysiek aanspreekpunt**. Hoe dit er in de praktijk uitziet, verschilt sterk: van een algemeen telefoonnummer tot een uitgebreid systeem van online contactmogelijkheden. Er wordt geëxperimenteerd met chatfuncties. 5,8% van de Huizen van het Kind heeft geen niet-fysiek aanspreekpunt.

